

Стаття та будь-який пов'язаний з нею опублікований матеріал поширюється за ліцензією Creative Commons Attribution License (CC BY 4.0).
The article and any related published material are licensed under the Creative Commons Attribution License (CC BY 4.0).

УДК 1(091):930.2

DOI: <https://doi.org/10.17721/2523-4064.2026/14-2/15>

Станіслав ГРУБІЗНИЙ, асп.

ORCID ID: 0009-0000-0521-169X

e-mail: hrubiznyy.stanislav@knu.ua

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна

ГЕНЕЗА КОНТЕКСТУАЛІСТСЬКОЇ МЕТОДОЛОГІЇ КВЕНТІНА СКІНЕРА

Вступ. Дослідження присвячене аналізу ранньої методології Квентіна Скінера, зокрема її основоположних принципів, інтелектуальних джерел і способів захисту від критики. Основну увагу зосереджено на з'ясуванні того, наскільки послідовною залишалася контекстуалістська методологія Квентіна Скінера впродовж років і чи зазнала вона суттєвих змін під впливом полеміки.

Методи. Дослідження здійснено на основі історико-філософського, текстуального та порівняльного аналізу ранніх праць Квентіна Скінера, а також його відповідей на критику. Застосовано реконструкцію ключових понять контекстуалістської методології та простеження їх функціонування в полеміці з опонентами.

Результати. Встановлено, що методологічний фундамент контекстуалізму Скінера формується у працях 1966 – 1972 років і ґрунтується на запереченні "багаторічних" проблем, вимозі інтерпретувати тексти через історичний і мовний контекст, а також на з'ясуванні ілюкативної сили промовляння та намірів автора. Показано, що у пізніших текстах Квентін Скінер не відмовляється від цих засад, а переважно уточнює, конкретизує й захищає їх у відповідь на критику.

Висновки. Доведено, що рання методологія Квентіна Скінера є цілісною та послідовною системою принципів інтерпретації, сформованою до 1972 року. Подальші праці мислителя засвідчують не радикальну зміну його підходу, а розвиток, уточнення й аргументований захист уже сформульованих засад контекстуалізму.

Ключові слова: Квентін Скінер, контекстуалізм, історія ідей, історико-філософська методологія, мовні акти, ілюкативна сила, інтерпретація тексту, інтелектуальна історія.

Вступ

Від часу публікації фундаментальної статті Квентіна Скінера "Значення та розуміння в історії ідей" 1969 року (Skinner, 1969) було написано величезну кількість, як критичних зауваг, так і апологетики щодо його так званої контекстуалістської методології. Навряд чи є виправдання тому, щоб писати ще одне зауваження чи підтримку, адже, як іронізував Джон Ленґшоу Остін "коментар на коментар, критика на критику, піддаються закону спадної блошинності" (Austin, 1961, р. 102) – кожен наступний "укус" все менш і менш помітний. Або звернімося до іншої фрази самого Квентіна Скінера: "...є страшенно багато книг, і якщо ці книги не говорять нам нічого нового, то ми точно не маємо їх публікувати" (Palonen, 2003, р. 1). Ця фраза, як відмінно підкреслює політолог Карі Палонен, показує, що є цінним для Квентіна Скінера у будь-якому дослідженні (а, насамперед, філософському та історичному) – це новизна (Palonen, 2003, р. 1).

Доцільно припустити, що значимість критики визначає не лише її новизна, але й вплив, і, в першу чергу, вплив на самого автора. Особливістю контекстуалістської методології Квентіна Скінера є те, що її критикували послідовно й інтенсивно впродовж років. На це вказують, зокрема, найбільші критичні збірки: "Значення та контекст: Квентін Скінер та його критики" за редакцією Джеймса Таллі (1988 р.) (Tully, 1988), "Переосмислення *"Основ модерної політичної думки"*" за редакцією Аннабель Брет та Джеймса Таллі разом з Голлі Гемілтон-Бліклі (2006 р.) (Brett, Tully & Hamilton-Bleakley, 2006), "Переосмислення *"Свободи до лібералізму"*" за редакцією Ганни Доусон та Аннелін де Дейн (2022 р.) (Dawson, & de Dijn, 2022) та остання збірка *"Значення і розуміння в історії ідей"* та за її межами" за редакцією Адріана Блау (2026 р.) (Blau, 2026). Хоча ці збірки й не містять вичерпний перелік статей щодо праць та методології англійського філософа, вони дають підстави стверджувати про довготривалу й насичену дискусію довкола Скінерового "контекстуалізму". Та чи зазнає змін методологія Квентіна Скінера під тиском критики?

Методологічні засади контекстуалізму Квентіна Скінера були сформульовані в публікаціях, що з'явилися в період з 1966 року (вихід у світ "Межі історичного пояснення" (Skinner, 1966)) до 1979 року (публікація "Ідеї культурного лексикону" (Skinner, 1979)) – саме статті, які вийшли у цих часових рамках, були представлені як фундамент у тритомовому 2002 року "Візії політики" (Skinner, 2002a). До першого тому "Про метод" (Skinner, 2002b) Квентін Скінер включив опубліковані раніше твори, з редагуванням та доповненням: "Значення та розуміння в історії ідей", вперше опублікований у 1969 році (Skinner, 2002b, pp. 57-89), "Мотиви, наміри та інтерпретації" (Skinner, 2002b, pp. 90-102) (ґрунтується на "Мотивах, намірах та інтерпретаціях тексту" 1972 року (Skinner, 1972a) та "Від намірів Г'юма до деконструкції і повернення назад" 1996 року (Skinner, 1996)), *"Соціальне значення"* та пояснення соціальної дії, вперше опублікований у 1972 році (Skinner, 2002b, pp. 128-144), "Ідея культурного лексикону" (Skinner, 2002b, pp. 158-174). Розділи "Інтерпретація, раціональність та істина" (Skinner, 2002b, pp. 27-56) та "Інтерпретація та розуміння мовних актів" (Skinner, 2002b, pp. 103-126) є переробленою версією оригінальної відповіді Квентіна Скінера на критику ранніх праць в збірці "Значення та контекст: Квентін Скінер та його критики" за редакцією Джеймса Таллі (Skinner, 1988). "Практика історії та культ фактів" вперше опублікована у 1997 році (Skinner, 2002b, pp. 8-26) і "У ретроспективі: вивчення риторики та зміни понять" 1999 року (Skinner, 2002b, pp. 175-187) – єдині два твори першого тому, які вийшли після збірки за редакцією Таллі 1988 року.

Складається враження, що попри критику його методології, Квентін Скінер залишається вірним їй впродовж років, лише деталізуючи її та додаючи правки. Японський дослідник Такуя Фурута (*Takuya Furuta*) уже звертав увагу на важливість формування ранньої методології Квентіна Скінера (Furuta, 2021), акцентуючи увагу саме на інтелектуальній

© Грубізний Станіслав, 2026

льних впливах на англійського філософа (Вітгенштайн, Остін, Ласлет), а також на тих аспектах, у яких Квентін Скінер проявляв опозиційність щодо інших представників Кембриджської школи історії ідей. Мета даного дослідження полягає у тому, щоб виявити основоположні принципи методології Квентіна Скінера та показати, як автор захищає їх від критики, щоб простежити послідовність цієї методології впродовж років.

Джерела

Джерельну базу дослідження становлять передусім праці самого Квентіна Скінера до 1975 року, критична збірка 1988 року за редакцією Джеймса Таллі, а також тексти його критиків і дослідників контекстуалізму, на основі яких простежено сталість і зміни цієї методології.

Методи

Дослідження ґрунтується на історико-філософському й текстуальному аналізі, а також на порівнянні ключових понять ранніх праць Квентіна Скінера. Окрему увагу приділено реконструкції цих понять у полеміці з критиками.

Результати

I. Як один з прикладів поганої інтерпретації важливих творів минулого у "Значенні та розумінні в історії ідей" є дискусія щодо того чи є доцільним підводити увесь доробок Маркса "під низку систематичних заголовків", тобто, замість того, щоб визнати, що в різний час автор стикається з різними соціальними і економічними проблемами та може шукати відповіді на ці проблеми "фрагментарно" – натомість історики філософії підставляють Маркса під систему, яку очікують від нього отримати (Skinner, 1969, p. 18). На підтвердження цьому можна взяти два вибіркові абсолютно різні коментарі "Філософсько-економічних рукописів 1844 року": оксфордського професора економіки Клауса Гінріха Генінґа (Hennings, 1985) та передмови Інституту марксизму-ленінізму при ЦК КПРС до 42 тому радянського зібрання творів Маркса та Енгельса (Marx & Engels, 1974). У першого читаємо наступне: "Це важливо ["Філософсько-економічні рукописи"] – моя примітка не лише тому, що це є зародком пізнішої праці всього життя, кульмінацією якої є "Капітал", але й в тому, що ці рукописи дають змогу побачити філософські та гуманістичні джерела критики політичної економії, ніж у його пізніших, більш **"наукових"** працях (Hennings, 1985, p.128). У другому прикладі читаємо ту ж саму думку: "Іх автор ["Філософсько-економічних рукописів"] – моя примітка постає як допитливий дослідник і **новатор в науці**" (Marx & Engels, 1974, p. V). І далі – "Це видатна праця містить оригінальні думки та наукові відкриття. Вона відноситься до витоків "Капіталу" (Marx & Engels, 1974, p. VI). В обох коментарях закладена думка, що весь творчий шлях Маркса лінійний і полягає у написанні "Капіталу", а на момент "Філософсько-економічних рукописів" – Маркс ще *незрілий* дослідник, який перебуває у процесі інтелектуального становлення.

Можна припустити, що буде помилковим ділити доробок Квентіна Скінера за таким же принципом і використовувати його ж *"зброю"* проти себе самого: "Основи модерної політичної думки" 1978 року (Skinner, 1978) не є "зародком" "Візії політики" (Skinner, 2002a), а написана у двадцяти восьми річному віці стаття "Значення та розуміння в історії ідей" (Skinner, 1969), яка була опублікована вперше в журналі "Історія та теорія" Весліанського університету в США, – стала основоположною працею англійського філософа упродовж всього його життя. В такому випадку можна відштовхуватись від першого великого твору Квентіна Скінера 1978 року (Skinner, 1978), щоб визначити його завершенням "раннього періоду Квентіна Скінера". Щоправда, потрібно бути обережним, щоб називаючи період від перших опублікованих творів аж до цієї праці саме "ранньою методологією", адже це радше відокремлення по даті написання, а не по якісній зміні. Можна уникнути "пастки лінійного викладу" або наративної історії, очікуючи, що автор проходить шлях спроб і помилок для написання ключового твору всього життя. Наприклад, формулюючи це наступним чином: *Квентін Скінер закладає фундамент контекстуалістської методології у своїх ранніх працях, а в пізніших роботах доповнює, пояснює та захищає її основні засади. У ранніх працях сформульовано ключові підходи до вивчення важливих текстів минулого, а також окреслено їхні сильні та слабкі сторони, які Скінер визнає і готовий аргументовано обґрунтовувати. Тому визначення цього методологічного базису дає змогу простежити його еволюцію впродовж років або ж виявити чи наявна еволюція методології взагалі.*

Перші два важливі твори, які стануть основою методології Квентіна Скінера – це "Межі історичного пояснення" 1966 року (Skinner, 1966) та "Значення та розуміння в історії ідей" 1969 року (Skinner, 1969). Обидва твори доволі широко характеризують основні проблеми з якими стикається історичне пояснення та інтерпретація філософських творів, наприклад: недоліки підходів позитивістів та реакціоністів (Skinner, 1966, pp. 199-202), каузальність (Skinner, 1966, pp. 202-203), детермінізм (Skinner, 1966, pp. 203-204) концепт наслідування (*concept of influence*) (Skinner, 1966, pp. 204-212), багаторічні (*perennial*) проблеми (1969, Skinner, p. 5), анахронізм (1969, Skinner, 7-8) та цілісність (*coherence*) текстів та ідей (1969, Skinner, pp. 16-22). Пізніше Квентін Скінер висловлює невдоволення щодо того, як ці статті були написані: у надміру полемічній формі та "ентузіазному тоні" (Skinner, 1974, p. 279).

Весь комплекс проблем, частина яких описана вище, є доказом того, що тенденція інтерпретації важливих текстів минулого не приносить нових результатів, тобто читач чи критик дуже часто погоджується на усталені пояснення твору. Сам Квентін Скінер пояснює, що його головним невдоволенням, на період написання перших статей, було, по-перше, те, що ясність (*intelligibility*) тексту наявна у самому творі та не потребує його контексту для розуміння, і, по-друге, що усі важливі тексти минулого об'єднані елементарними ідеями (*unit-ideas*) (Skinner, 1974, p. 279). Елементарні ідеї (наслідуючи німецьку адаптацію *"unit ideas"* – *"Elementarideen"*) – термін Артура Лавджоя, який позначає базові, елементарні ідеї, які повторюються у різних філософських системах та підходах. В Артура Лавджоя читаємо наступне: "Я думаю, що одним із наслідків пошуку елементарних ідей у такому складному комплексі [історії філософських доктрин – моя примітка], є чіткіше усвідомлення того, що більшість філософських системи вирізняються оригінальністю радше за структурою, ніж своїми компонентами" (Lovejoy, 1936, p. 3) – наприклад, ідея, що можна досягнути майже будь-що завдяки інтелектуальним практикам (Lovejoy, 1936, pp. 8-10) або ж ідея, що більшість речей прості за своєю природою (Lovejoy, 1936, pp. 10-12).

Квентін Скінер у двох ранніх статтях дискутує не безпосередньо із Артуром Лавджоєм, а радше тією тенденцією, яку задали його праці: більшість філософських проблем, дискусій, запитань, суперечок, теорій тощо мають спільне коріння – "*perennial problems*" (див. Morgenthau, 1958; Sibley, 1958; Hacker, 1956). Квентін Скінер став в опозицію саме "багаторічним", а не "вічним" (*eternal*) питанням, як це пізніше доречно зазначає професор Північно-Західного університету в Іллінойсі Роберт Лемб (*Robert Lamb*). "Термін "вічний" зазвичай позначає щось, що має нескінченну тривалість, тобто існує без початку і кінця. Натомість термін "багаторічний", який у розмовному вжитку часто ототожнюють із "вічним", означає щось таке, що триває дуже довго. Зокрема, у ботаніці цим терміном традиційно позначають рослину, яка росте впродовж трьох років і більше" (Lamb, 2009, p. 60).

Паралель між "вічними" та "багаторічними" проблемами (саме цей переклад є найближчим до англійського "*perennial*") є важливою для розуміння методології Квентіна Скінера, адже термін "вічні" має радше онтологічний, ніж емпіричний відтінок. Це суттєва різниця, адже, як пише Роберт Лемб, захищає Квентін Скінер саме історичний, а не філософський аргумент (Lamb, 2009, p. 61). Тобто, коли ми дискутуємо про "багаторічні" проблеми – ми дискутуємо про традицію, наслідування, запозичення тощо. Надмірна ж зацикленість на тягlostі та наслідуванні породжує в інтерпретаціях упередження та анахронізм.

Можна стверджувати, що проблема "*багаторічних*" запитань є одним із наріжних каменів методології Квентіна Скінера. Завдяки розумінню, що кожен окремий історичний період відповідає на проблеми та питання свого часу – є основою контекстуалізму Квентіна Скінера. Саме цей аспект його підходу неодноразово зазнавав критики (див. Keane, 1988; Femia, 1988), однак сам автор послідовно обстоює свою позицію. Як пише сам Квентін Скінер (перефразовуючи приклад Колінгвуда (Collingwood, 1939, pp. 61-63), вперше використовує його у "Відповідь на критику" (Skinner, 1988, p. 283), а потім у відредагованій версії "Значення та розуміння в історії ідей"), що він не аргументує щодо заперечення будь-якої тягlostі традиції, понять, концепцій тощо, а стоїть на тій позиції, що є хороші причини не писати порівняльної роботи щодо поняття "справедливої держави" у Платона, Августина, Гобса і Маркса (Skinner, 2002b, p. 85).

II. Наступний корпус проблем інтерпретації текстів минулого описані Квентіном Скінером у статтях: "Конвенції та розуміння мовних актів" 1970 року (Skinner, 1970), "Про здійснення та пояснення лінгвістичних дій" 1971 року (Skinner, 1971) та "Мотиви, наміри та інтерпретація тексту" 1972 року (Skinner, 1972a). У всіх трьох статтях Квентін Скінер, покладаючись на працю Джона Ленгшоу Остіна "Як поводитись зі словами" (Austin, 1962), аргументує, як можна пояснювати лінгвістичну дію та використовувати це пояснення для інтерпретації текстів. Якщо перші дві статті Квентіна Скінера 1966 і 1969 років переважно окреслюють саму проблему (Skinner, 1966; Skinner, 1969), то статті, названі вище, вже містять опис "механізму" функціонування контекстуалізму. Як пише пізніше Квентін Скінер: "Я намагався відрізнити два питання, пов'язані із значенням та розумінням текстів. Перше з них стосується того, що сам текст означає, а друге – що міг мати на увазі його автор. Я намагався довести, що якщо ми хочемо розуміти текст належним чином, то необхідно відповісти на обидва запитання" (Skinner, 1988, p. 271). А у вже статті "*Соціальне значення*" та пояснення соціальної дії" (особливо розділи III та IV (Skinner, 1972b, p.145-157)) – Квентін Скінер показує, як адаптувати цей "механізм" в контекстуалістській інтерпретації.

У трьох статтях наведених вище (Skinner, 1970; 1971; 1972a) Квентін Скінер пояснює, що його розуміння контекстуалістської методології ґрунтується на кількох важливих принципах інтерпретації: (1) визначити значення промовляння (*utterance*) можна лише, якщо з'ясувати, яку саме лінгвістичну дію (*linguistic action*) здійснює лінгвістичний агент (*linguistic agent*) у конкретній ситуації (заперечує, застерігає, переконує, наказує тощо) – тобто, визначити іллокутивну силу (*illocutionary force*) промовляння (Skinner, 1971, p. 3); (2) якщо нам вдається переформулювати опис (*redescribe*) промовляння (наприклад, "Для чого це промовляння було промовлено?" - *застерегти, наказати, повідомити* і т.д.), то цей опис (*description*) уже не є переформулюванням, а цей опис пояснює сенс (*point*) лінгвістичної дії (Skinner, 1971, pp. 13-15; Skinner, 1972b, pp.145-148); (3) такий опис дає змогу виявити лише наміри (*intentions*) лінгвістичного агента, а не мотиви чи причини промовляння (Skinner, 1971, pp. 13-21); (4) щоб зрозуміти значення промовляння, необхідно переформулювати його в контексті тих лінгвістичних конвенцій, які діяли в певному суспільстві та в певний історичний момент, коли це промовляння було промовлене (Skinner, 1970, p. 133). Можна розібрати ці принципи за "улюбленим" (часто використовуваним) прикладом Квентіна Скінера: **Х** промовив до **У** (поліцейський сказав "Там тонкий лід"). Щоб (1) визначити, яку іллокутивну силу (наказ, попередження, повідомлення і т.д.) має лінгвістична дія (саме промовляння), потрібно (2) переформулювати (для чого поліцейський це каже?) промовляння – **Х** здійснює іллокутивну дію **І** (поліцейський застерігає). Щоб зрозуміти (3) намір цього промовляння, нам потрібно враховувати (4) в який час, умовах, місці, ким тощо воно було промовлене. Навіть, якщо нам невідомий мотив поліцейського, ми знаємо, що промовлене саме в такий час, і в такому місці, і за таких обставин промовляння містить у собі намір застерегти. Як пояснює сам Квентін Скінер, у випадку, коли Нікколо Мак'явеллі пише, що "державець має знати, коли не бути добродішним", важливо з'ясувати не лише значення цього промовляння в межах самого тексту, а й те, що саме Мак'явеллі робить цим промовлянням у конкретному інтелектуальному та політичному контексті (Skinner, 1972b, p.144).

Є підстави стверджувати, що якщо інтерпретатор хоче стати на сторону контекстуалістської методології Квентіна Скінера, то він, перш за все, погоджується, що коли ми (2) переформулюємо промовляння, то ми знаходимо його сенс, а не, наприклад, просто переформулюємо промовляння у більш зрозумілі нам категорії. Це один з головних аргументів професора Бристольського університету Кейта Грема (*Keith Graham*) у статті, яка увійшла до збірки Таллі – подія згадана у **А** (**Х** промовив до **У**) переписується у категорії, які ми вважаємо адекватними для пояснення **В** (**Х** застерігає **У**) (Graham, 1988, p. 150). Також, як пише викладач ліверпульського університету Джозеф Фемія (*Joseph V. Femia*), приймаючи підхід Квентіна Скінера, ми погоджуємось на інтерпретацію історика чи історика філософії щодо того, що такий історик філософії взагалі вважає контекстом (4): які факти, праці, події і т.д. дослідник буде додавати, а які виключати з контексту (Femia, 1988, pp. 168-172).

На захист твердження вище, Джозеф Фемія використовує приклад праці "Державець" Нікколо Мак'явеллі, яку інтерпретує Антоніо Грамші. Останнього цікавила революційна активність та побудова соціалізму, тому Антоніо Грам-

ші інтерпретує "Державця" у такий спосіб, щоб рефлексувати над сучасністю (Femia, 1988, pp. 170-171). Така інтерпретація більше говорить нам не про працю Нікколо Мак'явеллі, а про самого інтерпретатора – Антоніо Ґрамші. Щоправда така інтерпретація є виправданою: враховуючи позицію, що контекст "визначає" інтерпретатор, набагато краще буде не зациклюватись на тому, що насправді хотів нам сказати Нікколо Мак'явеллі, а що ми можемо взяти для нас. Цю думку поділяє Марґарет Леслі (Margaret Leslie) у статті "На захист анахронізму" 1970 року, яку редагував сам Квентін Скінер – інтерпретація Ґрамші має місце бути, але потрібно розмежовувати "модерністське" прагнення до просвітлення на проблеми свого часу та історичний пошук істини (Leslie, 1970, p. 447).

Видається, що стаття Марґарет Леслі не критикує, а радше розмежовує інтерпретацію в стилі Антоніо Ґрамші та історико-філософський підхід Квентіна Скінера. Інакше кажучи, Квентін Скінер усвідомлює, що його методологія націлена саме на істориків, а одним із головних завдань історика є якомога повніше охопити контекст. У першій критичній збірці знаходимо таке підтвердження цьому: "Я й надалі без жодних докорів сумління вірний думці, що якщо нас цікавить відновлення історичної ідентичності тексту, ми змушені зважати на те, що саме автор мав на увазі. Але якщо нас цікавить дещо інше, наприклад значення тексту для нас або вільна гра означників, то тоді немає проблеми в тому, що наміри автора не хвилюють нас взагалі" (Skinner, 1988, p. 273).

Ще один приклад, до якого звертається Квентін Скінер на захист своєї позиції, є поняття іронії: без урахування контексту та намірів автора відновити значення іронічного промовляння буде неможливо (Skinner, 1988, p. 270). Таким чином, інтерпретатор не "підлаштовує під себе" контекст, а повертає промовляння у *контекст*. Адже, заперечуючи важливість контексту взагалі, ми відкидаємо можливість зрозуміти, коли автор іронізує, наводить аналогію чи висловлює критику. Отже, є підстави вважати, що встановлення *намірів лінгвістичного агента* та виявлення їхнього значення є одним із основоположних принципів методології Квентіна Скінера.

III. Статті, які вийшли друком пізніше, а саме "Деякі проблеми щодо аналізу політичних думок та дій" 1974 року (Skinner, 1974) і "Герменевтика та роль історії" 1975 року (Skinner, 1975), уже захищають або пояснюють описані принципи. Квентін Скінер визнає, що в статті "Значення та розуміння в історії ідей" (Skinner, 1969, p. 45-46) некоректно застосував Остінове поняття ілюкативної сили в критиці погляду, згідно з яким політичні теорії є лише похідними від політичних практик. Але у наступних статтях (Skinner, 1972a, 1972b) він змінює спосіб використання цього поняття: не стільки як засобу полеміки з епіфеноменалізмом, скільки як інструменту інтерпретації (Skinner, 1974, p. 284).

У цій же статті "Деякі проблеми щодо аналізу політичних думок та дій" Квентін Скінер уже вводить поняття "легітимації": як мислителі минулого вперше додають нові оціночно-описові (*evaluative-descriptive*) терміни в мову, цим самим змінюючи уявлення (засуджуючи чи підтримуючи) про характерний стан справ у суспільстві. Як приклад Квентін Скінер наводить використання слова "*providence*" для об'єднання поглядів Протестантської Церкви та комерційного життя (Skinner, 1974, pp. 296-301). Однак, видається, що принцип "легітимації" не є відокремленим від його попередніх методологічних засад, а, навпаки, ґрунтується на них. Тобто, уже у статті "Деякі проблеми щодо аналізу політичних думок та дій" (Skinner, 1974) Квентін Скінер радше конкретизує такі принципи як відсутність багаторічних проблем, виявлення намірів автора у промовляннях та інтерпретації цих намірів із урахуванням історичного, лінгвістичного та часового контексту. Також, у статті "Герменевтика та роль історії" (Skinner, 1975) Квентін Скінер знову детальніше обґрунтовує значення розуміння намірів автора для адекватної інтерпретації тексту, порівнюючи різні герменевтичні підходи та дискутуючи з різними інтерпретативними традиціями.

Висновки

Отже, є підстави вважати, що Квентін Скінер закладає засади своєї методології у такому корпусі праць: "Межі історичного пояснення" (1966 р.); "Значення та розуміння в історії ідей" (1969 р.); "Конвенції та розуміння мовних актів" (1970 р.); "Про здійснення та пояснення лінгвістичних дій" (1971 р.); "Мотиви, наміри та інтерпретація тексту" (1972 р.) та "*Соціальне значення*" та пояснення соціальної дії" (1972 р.). У цих статтях він обґрунтовує такі основні принципи: (1) відсутність багаторічних проблем; (2) визначити значення промовляння можна лише, якщо з'ясувати, яку саме лінгвістичну дію здійснює лінгвістичний агент у конкретній ситуації; (3) переформульований опис промовляння пояснює сенс лінгвістичної дії; (4) опис промовляння дає змогу виявити лише наміри лінгвістичного агента; (5) значення промовляння можна інтерпретувати лише зважаючи на контекст тих лінгвістичних конвенцій, які діяли в певному суспільстві та в певний історичний момент, коли це промовляння було промовлене.

Наведені вище праці та принципи не є вичерпними, але вони надають підстави стверджувати, що межі ранньої (або основоположної) методології Квентіна Скінера – це період від 1966 року до кінця 1972 року. Уже починаючи з статті "Деякі проблеми щодо аналізу політичних думок та дій" 1974 року, Квентін Скінер переглядає попередні напрацювання, конкретизує та захищає власні принципи. Дана розвідка дає змогу простежити, як Квентін Скінер відповідає на критику та чи видозмінюються дані принципи у пізніших працях.

Джерела фінансування. Це дослідження не отримало жодного гранту від фінансової установи в державному, комерційному або некомерційному секторах.

Список використаних джерел

- Austin, J. L. (1961). *Unfair to facts*. In *Philosophical papers* (pp. 102–122). Oxford, England: Clarendon Press.
- Austin, J. L. (1962). *How to do things with words*. Oxford, England: Clarendon Press.
- Blau, A. (Ed.). (2026). *Meaning and understanding in the history of ideas and beyond*. London, England: The British Academy.
- Brett, A., Tully, J., & Hamilton-Bleakley, H. (Eds.). (2006). *Rethinking the foundations of modern political thought*. Cambridge, England: Cambridge University Press.
- Collingwood, R. G. (1939). *An autobiography*. Oxford, England: Oxford University Press.
- Dawson, H., & de Dijn, A. (Eds.). (2022). *Rethinking liberty before liberalism*. Cambridge, England: Cambridge University Press.
- Femia, J. V. (1988). An historicist critique of "revisionist" methods for studying the history of ideas. In J. Tully (Ed.), *Meaning and context: Quentin Skinner and his critics* (pp. 156–175). Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Furuta, T. (2021). Without Laslett to the lost worlds: Quentin Skinner's early methodology. *Japanese Journal of Political Science*, 1-19. <https://doi.org/10.1017/S1468109921000104>

- Graham, K. (1988). How do illocutionary descriptions explain? In J. Tully (Ed.), *Meaning and context: Quentin Skinner and his critics* (pp. 147–155). Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Hacker, A. (1956). Capital and carbuncles: The "great books" reappraised. *American Political Science Review*, 46, 775–786.
- Hennings, K. H. (1985). A note on Marx's reading list in his *Economic and Philosophical Manuscripts of 1844*. *Economy and Society*, 14(1), 128–137. <https://doi.org/10.1080/030851485000000007>
- Keane, J. (1988). More theses on the philosophy of history. In J. Tully (Ed.), *Meaning and context: Quentin Skinner and his critics* (pp. 204–217). Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Lamb, R. (2009). Quentin Skinner's revised historical contextualism: A critique. *History of the Human Sciences*, 22(3), 51–73. <https://doi.org/10.1177/0952695109104423>
- Leslie, M. (1970). In defence of anachronism. *Political Studies*, 18(4), 433–447. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9248.1970.tb01455.x>
- Lovejoy, A. O. (1936). *The great chain of being: A study of the history of an idea*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Marx, K., & Engels, F. (1974). *Sochineniia* (2nd ed., Vol. 42). Moscow, USSR: Izdatel'stvo politicheskoi literatury.
- Morgenthau, H. J. (1958). *Dilemmas of politics*. Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Palonen, K. (2003). *Quentin Skinner: History, politics, rhetoric*. Cambridge, England: Polity Press.
- Sibley, M. Q. (1958). The place of classical theory in the study of politics. In R. Young (Ed.), *Approaches to the study of politics* [add page range if you have it]. Chicago, IL: Northwestern University Press.
- Skinner, Q. (1966). The limits of historical explanations. *Philosophy*, 41(157), 199–215. <https://doi.org/10.1017/S003181910005868X>
- Skinner, Q. (1969). Meaning and understanding in the history of ideas. *History and Theory*, 8(1), 3–53. <https://doi.org/10.2307/2504188>
- Skinner, Q. (1970). Conventions and the understanding of speech acts. *The Philosophical Quarterly*, 20(79), 118–138. doi:10.2307/2218084
- Skinner, Q. (1971). On performing and explaining linguistic actions. *The Philosophical Quarterly*, 21(82), 1–21. <https://doi.org/10.2307/2217566>
- Skinner, Q. (1972a). Motives, intentions and the interpretation of texts. *New Literary History*, 3(2), 393–408. <https://doi.org/10.2307/468322>
- Skinner, Q. (1972b). "Social meaning" and the explanation of social action. In P. Laslett, W. G. Runciman, & Q. Skinner (Eds.), *Philosophy, politics and society* (4th ser., pp. 136–157). Oxford, England: Basil Blackwell.
- Skinner, Q. (1974). Some problems in the analysis of political thought and action. *Political Theory*, 2(3), 277–303. <https://doi.org/10.1177/009059177400200303>
- Skinner, Q. (1975). Hermeneutics and the role of history. *New Literary History*, 7(1), 209–232. <https://doi.org/10.2307/468286>
- Skinner, Q. (1978). *The foundations of modern political thought* (Vols. 1-2). Cambridge, England: Cambridge University Press.
- Skinner, Q. (1979). The idea of a cultural lexicon. *Essays in Criticism*, 29(3), 205–223. <https://doi.org/10.1093/eic/XXIX.3.205>
- Skinner, Q. (1988). A reply to my critics. In J. Tully (Ed.), *Meaning and context: Quentin Skinner and his critics* (pp. 231–288). Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Skinner, Q. (1996). From Hume's intentions to deconstruction and back. *Journal of Political Philosophy*, 4(2), 142–154. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9760.1996.tb00046.x>
- Skinner, Q. (2002a). *Visions of politics* (Vols. 1-3). Cambridge, England: Cambridge University Press.
- Skinner, Q. (2002b). *Visions of politics: Vol. 1. Regarding method*. Cambridge, England: Cambridge University Press.
- Tully, J. (Ed.). (1988). *Meaning and context: Quentin Skinner and his critics*. Princeton, NJ: Princeton University Press.

References

- Austin, J. L. (1961). Unfair to facts. In *Philosophical papers* (pp. 102–122). Oxford, England: Clarendon Press.
- Austin, J. L. (1962). *How to do things with words*. Oxford, England: Clarendon Press.
- Blau, A. (Ed.). (2026). *Meaning and understanding in the history of ideas and beyond*. London, England: The British Academy.
- Brett, A., Tully, J., & Hamilton-Bleakley, H. (Eds.). (2006). *Rethinking the foundations of modern political thought*. Cambridge, England: Cambridge University Press.
- Collingwood, R. G. (1939). *An autobiography*. Oxford, England: Oxford University Press.
- Dawson, H., & de Dijn, A. (Eds.). (2022). *Rethinking liberty before liberalism*. Cambridge, England: Cambridge University Press.
- Femia, J. V. (1988). An historicist critique of "revisionist" methods for studying the history of ideas. In J. Tully (Ed.), *Meaning and context: Quentin Skinner and his critics* (pp. 156–175). Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Furuta, T. (2021). Without Laslett to the lost worlds: Quentin Skinner's early methodology. *Japanese Journal of Political Science*, 1-19. <https://doi.org/10.1017/S1468109921000104>
- Graham, K. (1988). How do illocutionary descriptions explain? In J. Tully (Ed.), *Meaning and context: Quentin Skinner and his critics* (pp. 147–155). Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Hacker, A. (1956). Capital and carbuncles: The "great books" reappraised. *American Political Science Review*, 46, 775–786.
- Hennings, K. H. (1985). A note on Marx's reading list in his *Economic and Philosophical Manuscripts of 1844*. *Economy and Society*, 14(1), 128–137. <https://doi.org/10.1080/0308514850000000007>
- Keane, J. (1988). More theses on the philosophy of history. In J. Tully (Ed.), *Meaning and context: Quentin Skinner and his critics* (pp. 204–217). Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Lamb, R. (2009). Quentin Skinner's revised historical contextualism: A critique. *History of the Human Sciences*, 22(3), 51–73. <https://doi.org/10.1177/0952695109104423>
- Leslie, M. (1970). In defence of anachronism. *Political Studies*, 18(4), 433–447. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9248.1970.tb01455.x>
- Lovejoy, A. O. (1936). *The great chain of being: A study of the history of an idea*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Marx, K., & Engels, F. (1974). *Sochineniia* (2nd ed., Vol. 42). Moscow, USSR: Izdatel'stvo politicheskoi literatury.
- Morgenthau, H. J. (1958). *Dilemmas of politics*. Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Palonen, K. (2003). *Quentin Skinner: History, politics, rhetoric*. Cambridge, England: Polity Press.
- Sibley, M. Q. (1958). The place of classical theory in the study of politics. In R. Young (Ed.), *Approaches to the study of politics* [add page range if you have it]. Chicago, IL: Northwestern University Press.
- Skinner, Q. (1966). The limits of historical explanations. *Philosophy*, 41(157), 199–215. <https://doi.org/10.1017/S003181910005868X>
- Skinner, Q. (1969). Meaning and understanding in the history of ideas. *History and Theory*, 8(1), 3–53. <https://doi.org/10.2307/2504188>
- Skinner, Q. (1970). Conventions and the understanding of speech acts. *The Philosophical Quarterly*, 20(79), 118–138. doi:10.2307/2218084
- Skinner, Q. (1971). On performing and explaining linguistic actions. *The Philosophical Quarterly*, 21(82), 1–21. <https://doi.org/10.2307/2217566>
- Skinner, Q. (1972a). Motives, intentions and the interpretation of texts. *New Literary History*, 3(2), 393–408. <https://doi.org/10.2307/468322>
- Skinner, Q. (1972b). "Social meaning" and the explanation of social action. In P. Laslett, W. G. Runciman, & Q. Skinner (Eds.), *Philosophy, politics and society* (4th ser., pp. 136–157). Oxford, England: Basil Blackwell.
- Skinner, Q. (1974). Some problems in the analysis of political thought and action. *Political Theory*, 2(3), 277–303. <https://doi.org/10.1177/009059177400200303>
- Skinner, Q. (1975). Hermeneutics and the role of history. *New Literary History*, 7(1), 209–232. <https://doi.org/10.2307/468286>
- Skinner, Q. (1978). *The foundations of modern political thought* (Vols. 1-2). Cambridge, England: Cambridge University Press.
- Skinner, Q. (1979). The idea of a cultural lexicon. *Essays in Criticism*, 29(3), 205–223. <https://doi.org/10.1093/eic/XXIX.3.205>
- Skinner, Q. (1988). A reply to my critics. In J. Tully (Ed.), *Meaning and context: Quentin Skinner and his critics* (pp. 231–288). Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Skinner, Q. (1996). From Hume's intentions to deconstruction and back. *Journal of Political Philosophy*, 4(2), 142–154. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9760.1996.tb00046.x>
- Skinner, Q. (2002a). *Visions of politics* (Vols. 1-3). Cambridge, England: Cambridge University Press.
- Skinner, Q. (2002b). *Visions of politics: Vol. 1. Regarding method*. Cambridge, England: Cambridge University Press.
- Tully, J. (Ed.). (1988). *Meaning and context: Quentin Skinner and his critics*. Princeton, NJ: Princeton University Press.

Отримано редакцією журналу / Received: 20.03.26
Прорецензовано / Revised: 20.04.26
Схвалено до друку / Accepted: 27.04.26
Опубліковано / Published: 30.05.26

Stanislav HRUBIZNYI, PhD Student
ORCID ID: 0009-0000-0521-169X
e-mail: hrubiznyy.stanislav@knu.ua
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

THE GENESIS OF QUENTIN SKINNER'S CONTEXTUALIST METHODOLOGY

B a c k g r o u n d . *This study is devoted to an analysis of Quentin Skinner's early methodology, in particular its foundational principles, intellectual sources, and ways of responding to criticism. The main focus is on determining how consistent Skinner's contextualist methodology remained over the years and whether it underwent any significant changes under the pressure of scholarly polemics.*

M e t h o d s . *The study is based on a methodology in the history of philosophy, textual and comparative analysis of Quentin Skinner's early works, as well as his responses to criticism. It employs a reconstruction of the key concepts of his contextualist methodology and traces their functioning within his polemics with opponents.*

R e s u l t s . *It has been established that the methodological foundation of Skinner's contextualism was formed in the works published between 1966 and 1972. This foundation rests on the rejection of "perennial" problems, the requirement to interpret texts through their historical and linguistic context, and the clarification of the illocutionary force of utterances as well as authorial intentions. It is shown that in his later writings Skinner does not abandon these principles, but rather refines, specifies, and defends them in response to criticism.*

C o n c l u s i o n s . *It is demonstrated that Quentin Skinner's early methodology constitutes a coherent and consistent system of interpretive principles that had taken shape by 1972. His later works testify not to a radical change in approach, but rather to the development, clarification, and reasoned defense of the core assumptions of contextualism already formulated in his earlier writings.*

K e y w o r d s : *Quentin Skinner, contextualism, history of ideas, history of philosophy methodology, speech acts, illocutionary force, text interpretation, intellectual history.*

Автор заявляє про відсутність конфлікту інтересів. Спонсори не брали участі в розробленні дослідження; у зборі, аналізі чи інтерпретації даних; у написанні рукопису; в рішенні про публікацію результатів.

The author declares no conflicts of interest. The funders had no role in the design of the study; in the collection, analyses or interpretation of data; in the writing of the manuscript; in the decision to publish the results.